

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР-ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

Октябрь революциясының 40 чыл оюнга чедишкенини ужуражыр

Биз төрөлгөнүң төөгүңгө чаа үнени, кижини били мөчүтүр чорукту үндөмүздөн ууткаан ниятиледин чаа тургузунуң өткөн болган Октябрьдин социалист Улут революциясынын тилкенинен бөр бо чылын 40 чыл болур. Бо булут айдарыг байырлагы төлөтүгү ужуражыр дөһ дөһөгөйниң бүгү кылгаларында ишчилеге киж төрөлгөн тайнышкыныг белеткенни турар.

Октябрь революцияныг организакчы болгаш соруу кирикчи бистин Коммунист Улут партиясының тургузукчу, Совет күрүңнүң үндөмүздөн Владимир Ильич Ленин Октябрь революцияныг айырмалын канчаар демдегел байырларын айттышаан, улут байырлагы эң-е төлөтүг ужуражырың кол-да чүтү болза, революцияныг шилтирелтирмөн айтырыларыңче улут кижөөңнөй салыры болур деп чутаалаан. В. И. Ленинниң ол чыгымын күтүспөшкөн, бүгү совет улут Октябрьниң 40 чыл оюнга бүгү талазы-биле чедишкенини ужуражыр дөһ социалист чарышты бистин чүртүгү бүгү черлеринде калбартып турар.

Бүгү совет улус-биле калы бистин областын ажалчы чонвары СССР-ниң улус ажал-агыын көжүрүңнүң алдыг беш чыл паныгын ийги чыныгын оонагаларын күтүспөшкөн кириккен. Областын чаа өтүр өтүрүтүң, көзө ажал-агыга күш-ажылын бүдүрүтүң улам бедилер, бүдүрүлгелерин ажалыла бүтү-ле четтериниң дүңгөн ууткаар болгаш көзө ажал-агыг кутуруларын дүңгүтүң бедилер, мал ажылынын продуктуларын көзүдүр сорулгалар областын ажалчы чонварының мурнуна түрүп турар.

Октябрьдин социалист революцияныг 40 чыл оюңу аалары дөһ социалист чарыш бистин областа база-ла калбарып өткөн. Ажалчылар-да, колхозчулар-да, бүдүрүлгелер, көзө ажал-агыг артылары боттарының ажалдарын улам өжидеринче уланган тодаргай хүлээлгелерин ап турар.

Бий-Хем районун «Кызыл тарачын» колхозунун Туран ферманын саанчыг, областын мурнагы саанчыларының бирөөн Ульяна Степановна Садакова чыда инек бүдүрүңдөн 2600 кг сүтү саап алырын боюнга хүлээнип албышаан, иштөөриниң сүтүк продуктуларын бедилер, мал ажылынын продуктуларын чүртө улам хейнү бөр дөһ база Октябрьдин социалист Улут революцияныг 40 чыл оюнга чедишкенини ужуражыр дөһ социалист чарышты улам калбартырчыке областың бүгү малчыларын кыйгырган.

Бызыдың алгы заводунуң коллективин Кызылдин мебель фабрикасының коллективин Улут Октябрьниң 40 чыл оюңу аалары дөһ социалист чарышка кыйгырарга, мебель фабрикасының коллектив ол кыйгырыны улут өөрүшкү-биле хүлээп албышаан, боюнун элчөөнде бүдүрүлгенин чыл планын декабрының 20-ге чейир күтүспөшкөн, күш-ажылын бүдүрүтүң планга көрүңгөңнө улуур 10 хуу бедилерин, бүдүрүп үнүртүп турар продуктуларын боюңгын чингедирин болгаш боюңу бүдүрүлгенин ажалын сайырдырыңче уланган еске-да кык хей тодаргай хүлээлгелерин алган социалист чарышка кийри бергенер.

Бий-Хем районун «Тилеке» көзө ажал-агыг артыларын колхозчулары Октябрунун социалист чарышка кийгырарга, азы, артыларын беш чыл планын чутаа бетине күтүспөшкөн талазы-биле бедик хүлээлгелерин ап турар. Мыйыстыг улут бола малды болгаш хейнүг саанын өстүрүңнүң алдыг беш чыл планын оонагаларын 1958 чылга чейир күтүспөшкөн, а хаванварың болгаш күштүң сааны өстүрү талазы-биле беш

„Маадыр-ие“ деп хүндүлүг атты хей уругларлыг иелерге тывысканы

- 10 болгаш оон хей уругларын төрөөн болгаш кижизиккен иелерге „Маадыр-ие“ орденни болгаш СССР-ниң Дээди Советин Президиумунун грамотанын тывыскаан „Маадыр-ие“ деп хүндүлүг атты СССР-ниң Дээди Советин Президиумунун Тыва автономнуг областың талазы-биле 1957 чылдың февраль 18-теги Чарлы-биле тывыскаан болза:
1. Дюпан Долгар Кызыл-Баравна — Чаа-Хал районда өг-бүлө ээи.
2. Долчанна Долгач Семенов — Улут-Хем районун Кирав атыг колхозунун колхозчуу.
3. Иргит Семенов Колур-Оловна — Бай-Тайга районун «Мурнакчы» колхозунун колхозчуу.
4. Кертиш Бужутет Часкылыковна — Барыш-Хемчик районун «Ленин өрүү» колхозунун колхозчуу.
5. Куулар Котит Чудуновна — Барыш-Хемчик районун «Кызыл тарачын» колхозунун колхозчуу.
6. Монгуш Кара-Бичег Делгер-Оловна — Барыш-Хемчик районун «Совет Тываның 5 чылы» колхозунун колхозчуу.
7. Хаажым Анай Самзевна — Барыш-Хемчик районда өг-бүлө ээи.
8. Чанчыма Монгуш Даабодовна — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээи.
9. Чугуртей Александр Сундуйовна — Бай-Тайга районун «Торгалыг» колхозунун колхозчуу.
10. Шадыр-оол Бак-кыс Мончуккай — Барыш-Хемчик районун «Ленин өрүү» колхозунун колхозчуу.

1925 чылда үндөмүздөн

1957
ФЕВРАЛЬ
21
ЧЕТВЕРГ
№ 39 (3751)

Өртөз 20 коп.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ

Херек чок адырларны узуткаар

Улетпүрү болгаш түдүгү өргөлөөрин организастар чорукту улам ийи сайыраңгайларын дугайына СЭКП ТК-ның февраль Пленумунун доктаалыга хол-баштырган беседаларын Москваның Бирги подшникте заводунун чүс-чүс агитаторлары болгаш пропагандистер чоруктаанар. Ол доктаалды коллектив илгитчүлүгүңүңүң-биле утказан.

Фабрикаларын, заводтарын, чаа тудуларын ууртурун өжидер дугайында айтырымы партияның Төп Комитети чогуур өйүңдө кудурган-дыр. Улетпүрү өргөлөөринде херек чок адырларны узуткаар, чутуга айтырылгаларын, ылаңгыг материал-техниктиг хандырылганын айтырымын чурумчулар өй келген. Эргеледи өзе тургузар чорук заводтарын болгаш фабрикаларын өргөлөөринде ажалчыларын болгаш инженерлерин хаара тутарыңга өй арганы тургузар — деп септеге-механика цехиниң механиги В. Н. Третьков беседга үнөшкө чутаалаан.

Шарикоподшипниктер цехиниң ховгалгычы Ольга Тилина Пленумун шилтирлерин-биле таныштышаан, чутаалаан болза:

СЭКП-ның XX съездинин шилтирлерин күтүспөшкөн, бистин заводтун коллектив чейи шалгыг ажал хүнүңө чылчиргыңа белеткенни турар. Бистин мастер Бронинниң элчөөңгө бүгү ховгалгычларын 8 шалгыг оонагаларын 7 шалгыг дүңгүлүңдө күтүспөшкөн чейи алган. Ийчээл-да металл чедишпегендер дүңгүлүңдө шилтирелерин бестерин белеткен шыдавын турарлар, оларын-биле бисти олар чогуур өйүңдө хандырып турар болгаш бистер оонагалары күтүспөшкөн турар бис. Бүдүрүлгелерин ууртуң өжидер, оларын өй ажалдарыңга жоюңга болуп турар чыдааңарын ууткаан турарыңче Пленумун шилтир утказан.

Совет Армияныг хүнүңгө уткуштур

КНЕВ. (СЭТА). Совет Украинаның найсалымын ажалчы чонвары Совет Армияныг болгаш Шерг-Далай Флотунун 39 чыл оон калба-биле демдегелеринге белеткенни турар.

Совет Чепсегит Күштериниң дайынчы ааларының көжөөн округтун Офицерлер бажыныга болган. Совет Эвилелиниң Маадырлары эштер Горюнов болгаш Сыченко, Чапеевич дайынчы дайынчы чоразан эш Кривоноз болгаш Ала-чүрттүн дайынчы чылдарыда Киев чогуңга түлүчү турган партизан каттыжышкынынын комиссары чоразан эш Ломоноз олар чымылганынын мурнуна сазтымышкылар чутаалааннар.

Совет Армияныг төөгүңгө аалар болдурган делегей Офицерлер бажынында ажыттыган.

Ленинградтын полиграфия машиналары

ЛЕНИНГРАД. (СЭТА). Типографияларга херектөөр элөөн сайыраңгай дериглерин полиграфия машиналарының заводунда кылып турар.

«Н-7» деп чаа машина өсти берген металлны температураны автоматтыг таарыштырынын, хейрлерин соодарынын, олуруларын ылаңгыг хемчөөлөрүн алырын херекселдер-биле хандырыткан. Дору өвөс олуруларын автоматтыг чүдүрүңнүң механизмин өргүдөн дүңгүлүңдө турар болгаш аялгыңдыг бүдүрүтүлүң 10—15 хуу бедилди турар.

Машиналарын хандырыңга таарыңгалыг байдалы тургузуп турар еске-да болбайраңгай чүдүлери ажаллаа килерин. Ам заводтун коллективни монитипти, электронут фото-өрүлгенин машиналарын болгаш полиграфияныг еске-да техникамың чаа конструкцияларын тургузар дөһ ажалдап турар.

Фестивальдыг Төп оргкомитетинде

Совет аныктарың Бүгү-эвиле фестивалын белеткериң болгаш чорудалың талазы-биле төп оргкомитетче Бүгү-эвиле фестивалының түнел көзөөн чорударың хуусаанын элөөн солгаларга дугайында хейи саныг делегелер кийрип турар.

Төп оргкомитет ол делегелерни чутаалажып берген болгаш совет аныктарың Бүгү-эвиле фестивалының түнел көзөөн, моюн мурнуна болан турганын ышкан, бо чымын майын 20-ден 27-ге чейир өвөс, харын июльдун 28-тен августун 11-ге чейир, тодаргайлаарга аныктарын болгаш студенттерин тайбын база байырлап дөһ VI Бүгү-делегей фестивалын чорударың хүннөрине чорудар деп шилтирээ.

«Маадыр-ие» деп хүндүлүг атты хей уругларлыг иелерге тывысканы (1 арын).
Совет Эвилелинде (1 арын).
БИСТИН КАНДИДАТТАРЫНЫ: С. Тамба.— Төлөтүг кандидат (2 арын).
С. Феоктистов.— Чааана МТС-тин механикаторларында (2 арын).

О. Суванлит, А. Кука.— «Мээң ырым» дугайында (2 арын).
С. Лопсан.— «Боммунот» сөдунун арынардында (3 арын).
Д. Аракчаа.— Четтестерни чайладыр (3 арын).
М. Машпаадай.— Колонизаторге укур демиселдиң бүгү делегей хүнү (3 арын).
КНО-нун Кол Ассамблеяныг XI сессиязы (4 арын).

Мичуринчилерниң бүгү-апон ниятиле-линиң национал конференциязы (4 арын).
АКШ-ка кеш-сөөк ылаарының террору (4 арын).
БИСТИН ОБЛАСТА: М. Седип.— Бул-тураның албан черлери. Д. Чамзырын.— Артылың хой ферманында (4 арын).

Кандидаттар-биле ужуражышкынар

Бо чылдың февраль 18-тин көжөөнүн Кызыл хоорайныг № 6 агитпунктуңга өң-не хей кижилер чымыган турган. Ол дөргө, Кочетовскийниң— № 29 сонгуда округтун талазы-биле ажалчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Советиниң депутатына кандидат эш Сергей Кузьмич Кочетов-биле, типографиянын ортамын № 29 сонгуда округтун талазы-биле Кызыл хоорай Советиниң депутатына кандидат эш Санмаз Аржаңдеевна Санчат-биле, Типографияныг № 27 сонгуда округтун талазы-биле Кызыл хоорай Советиниң депутатына кандидат эш Алексей Хуренович Алдын-Херел-биле ужуражыр дөһ сонгукчуларын чыгып келгени ол.

Ол ужуражышкында чымылган сонгукчулар боттарының кандидаттары-биле тодаргай таныжып ужурашкан болгаш тус тус чыгыларын оларга бергенер. Областын төвү болур Кызыл хоорайны чалайжымып сайыраларынче, бичи чаштарын кижизип өстүреринге улуур ужу-дүжүгү, уруглар саатарының, эс-лелерин четиңин калбартырчыке, чурт-талга бажыларын түдүгү дүңгүлүң-ринче болгаш оон шынарын бедилеринче утказдыр боттук хемчеглерин ап чорударын сонгукчулар эштер Сюрюнов, Морозов, Межова болгаш ескелер-да боттарының кандидаттарыга чагааннар.

Ажалчы чоннар депутаттарының хоорай Советиниң депутатына кандидаттар эштер С. Кочетов, С. Санчат болгаш А. Алдын-Херел сонгукчуларын оларга көргүскөн бедик иделген дөһ өртү четтериниң сектиңин ханымында алергейлөөн болгаш сонгукчуларын ол бедик иделген өңгөңгө чейир күтүспөшкөн, оларын чыгыларын амылгалга боттандыр дөһ боттарының хамааржыр бүгү-ле болдур хемчеглерин ап чорударын хүлээнгенер.

Социалист чарышты улам калбартыр

САРЫГ-СЕП. (Телефон-биле). Сарыг-Сеп машина-трактор станцияныг механикаторлары көзө ажал-агыг машиналарын септелгенин чогуур хуусаанында доозар дөһ чөй-чөй Советтериниң сонгудаларында алдар болдурган социалист чарышты улам-на калбартыр.

МТС-те амгы үеде 40 тракторлар, беш көрүстүг 24 трактор андаанынар, 53 септалар септелгенер. Септелге бригадаларында Болгаровтун ууртуган бригаданы социалист чарыштын мурнуку олурунда чоруп турар. Бригада январь айнын оонагаларын бүтүн чартыг өткөп, февраль айнын баштайгы чартынын бүдүрүлгө планын ажы күтүспөшкөн.

Септелге бригадаларында ажалын улуур нормазын ажы күтүспөшкөн турарлар сөөлүг хүннөргө көздөөн. Афанасьев, Бодарев олар хүн нормазын 150—200 хуу күтүспөшкөн, социалист чарыштын мурнакчылары болуп турарлар.

Ыяш белеткели

Таңды районун Сталин атыг колхозунун тугут бигалазы бо чылдың тугула-рында 2000 кубометр ыяш белеткээр планын. Ам 3287 чүдүк кестинген, машина-биле сөөртүңгө эңтиг кылдыр чер агытче 2688 чүдүк дамылаттыган.

Тугулуң темпизин дүңгүлүңгө утказдыр тугулуңулар ыяш белеткеленин планын дарып күтүспөшкөн, хар эрөөлөтө бүгү кестинген ыяшты тугут үчөстөстө-ринге бүтүн сөөртүп алыр дөһ шилтир-лит шыгың ажалдары артыган. Бо талазы-биле социалист чарыштын өңү түнелени чеди алыры чутуга.

Мергезилдик чазаныкчы

Улут-Хем районун «Партияныг XIX съездин» колхозунун тугут бригадалы-ның кежигүнү С. Ову былаңчылан на-рын чүдүлдер чазарының мастеринге чейир өскөн.

Анык чазаныкчынын бүдүрүп үнүр-гени сонга рамалары, сонга болгаш эжиң чазастары, хаалга, стол, сандай, шкаф болгаш еске-да кылыглары колхоз-чу бажынынын ишти-даштын заастан, колхозчуларын унелер эди болу берген. Ову бо чылдын 64 рама, 58 сонга, хаалга чазастары, 16 хаалга, 5 стол, 5 сандай, 2 шкаф кылган. Ол кылып турар ажалын шынарын өжидиптишаан, хүн нормазын 150 хуу күтүспөшкөн.

Чаа хүлээлгелер

Барыш-Хемчик районун Ворошилов атыг колхозунун саанчыларын, кадарчы-лары көзө ажал-агынын бүгү ажалла-чыларына СЭКП ТК-ның болгаш СССР-ниң Министрлер Чөвүлелини Кытай-рынга харын кылдыр чаа ажал-агыг чымында инек бүдүрүңдөн 650 кг сүтү саап алырын хүлээнгенер. Олар сүтүг маалын продуктуларын бедилер талазы-биле хемчеглерин ап өткөзө.

Хабаровскиде уруглар столоваяны ажыттыган. Инда үш залдар бар. Сто-ловаяда сөдуга херекселери, чөм бөзү тускай шугум, электр-биле ажал-лаар айт тыгтар машина болгаш еске-да дериглер бар. Улут конитер цехи-ниң кылган. Иштиниң чеченинге черлериниң дүңгүлүңгө тускай өртө-ниглериниң чөм белеткен турар. Хабаровскиниң столовалар болгаш рес-тораннар трестиниң кулinaryа чөвүлөи уругларын назар-ларын барыла-лаан чеченинге өртөмө үндөмүздөн районнарын ажаллап кылган.
Чурукта: чаа уруглар столовалының залдарының бирөөн.
Фото Г. Хренов.

Болгар аалчылар Москваның ужу-чүү заводунга чораннар

Болгарияныг Улус Республикасының чазак төлөөлөрүнн кежигүнери Ми-нистрлер Чөвүлелиниң Даргазы Антон Юговча баштапкан алган Москваның ужу-чүү заводунга февраль 18-те дүш сөөдө чоразан. Алаа оларын бүдүрүл-генин ажалчыларын, Ужар-чүү өлүгү-гүнүн министри П. В. Деметев, завод-тун директору П. А. Воронин чүртүн ханымыдан утказаннар. Аалчылар цех-терге барып, «ИЛ-14» деп пассажир са-молеттарынын чыны өткөңгөңнүн ажал-лаар чоруп турары-биле танышкан-нар.

Бүдүрүлгениң цехтериниң бирөөнине хей кижизип митинг болган. Заводтун профсоюз комитетиниң даргазы С. А. Овечкин митингини ажыттышаан, бүдү-рүлгенин ажалчыларын, инженерле-

рини, техниктериниң болгаш алаба-хаакчыларын мурнуан болгаш чазак-тын төлөөлөрине байыр чейрген.

Заводтун партия комитетиниң секретары А. И. Раскупин, ажалчы Тамара Грачева болгаш цех начальниги Н. С. Козлов олар митингине чүве чутаалаан-нар.

Болгарияныг Коммунист партия-нын Төп Комитетиниң Секретары Енче Стайков митингине чүве чутаалаан, ову уругтүлүңдө алып чазактамын-биле утказан. Болгарияныг болгаш СССР-ниң улустарын найыралында алдар бо-лурган, ажалчыларын бүгү делегей өң-сеткил каттыжышкынында алдар болдурган Вөзөддер-биле ол боюңуң чу-гаазын дооскан.

(СЭТА).

Улетпүр бүдүрүлгезин улам көвүдедиринин орунда чаа базым

КНЕВ. (СЭТА). СЭКП ТК-ның февраль Пленумун шилтирип Украинаның ажалчы чонвары соруу-киришкенигн күтүспөшкөн. Улетпүрү болгаш ту-лутну ууртурун организастарын үңдө-зиниң-биле өжидериниң дугайында, бү-дүрүлгени өргөлөөринге ажалчы чонвар-нын калба массаларын хандылар дугай-ында Коммунист партияныг сазыг чөвөашкынын олар оортан көрүп турар-лар.

Киевте «Большевик» деп заводтун ме-ханизм-өптөгө сайыры. Ол бүдүрүлгени ажалчыларын ол эн чутуга документини радио-биле-да дыңдап алганнар, солун-кардан-да көчүп алганнар.

Коммунист тургузушкунун эл-чегил сорулгаларында дүңгүлүңдө улетпүрү болгаш түдүгү ууртурун өзе тургу-зарының өргөжөөк чутаалаан Пленумун шилтирине айттып турар, — деп чар-тыкчы толөр эш Рубан чутаалаан. Ажал-агыг тургузушкунунга демократ-тыг централизирленин принципни боттандырыңче уланган партияныг хемчеглеринге бис бүгү сепкилвис-биле байыр чейир бис. Ол чорук бүдүрүл-гелериниң улам дозуу-биле ажал-лаар, калба массаларын чоттажыңгы-ниңгизилгени болгаш ишлейиң көжү-дөр арганы бөр. Пленумун шилтир-ип-биле чүдүлүңүң көрүшкөн, бүгү улетпүрүн ажалчы өжидер талазы-биле партияныг планнап турар хемчег-

лерин бистер, ажалчылар, боттары-выс-тын эрес-маалы күш-ажылыны-биле делгилер бис дөргөн мөдөгөөр бис.

Бистин социалист экономиканыг канчаар-да ажал улут курдайлар-а-мы, — деп сөзсө эш Науменко чута-лаан. Пленумун шилтирпө совет улусту бүдүрүлгенин бүгү-ле бар туруп турар артыларын улам-на дозуу-биле ажалла-рыңе шылап турар. Улетпүрү болгаш түдүгү ууртурун өзе тургузары бүдү-рүлгенин бүгү-ле адырларын ажалчы өжидеринге, техниктиг делгилерин боттандырыңга болгаш күш-ажылын бүдүрүтүлүң бедилеринге чаа илгити бөр.

Бүдүрүлгө айтырыларын шилтир-лөөрин өргөлөөр ишти-биле сөөртүн четтестерин бистин заводтун ажалынн практикалыга уругуңу көрүп турар бис, — деп инженер эш Пономаренко чута-лаан. Ирак черге ажык чок сөөртүлгелер кылдыр чорукту ууткаар төлөө бө-лүрүлгени калба-биле кооперастарын ор-ганизастарынга, чижөөлөөр, Киевтин бүдүрүлгелеринде улут аралар бар болуп турар. Ийчээл-да тус черге бар болуп турар өлөөн хей кылгаларын болгаш ма-териалдарын бисте еске ирак черлерин сөөртүп өскөн турар. Улетпүрү улуру-ун өзе тургузары ол четтестерин уут-каарынын артыган база бөр, бүдүрүл-гелерин ажалын организастарынын де-нелин чаа чадага көдүр.

Колхозтун дүржүлгә станциясында

СТАВРОПОЛЬ. (СЭТА). Ново-Алексан-дровск районун «Россия» көзө ажал-агыг артыларын чанында тургузуган колхозтун дүржүлгә станциясынын кол-лективни 1956 чылдың ажалдарынын түнелерин үндүргөн.

Т. С. Малецкевич аргазын бузуар кө-рүңүң чалгыны чок андазын-биле анда-рынын дүржүлгәмы өңү түнелди берген. Ол дүржүлгәларын чалгы чөй адырла-зынын ийи массаларын чоруткан. Кү-зүн чалгы тарзан арбайныг гектар-дан-на 2,4 центнер болган. Дүржүлгә станциясынын сүмезин бузуар колхоз-чайын андаар арыг черлерден барык бүрүң-биле ойталаан, ол черлерге куку-рузуны, тарымал тоорукту, нотааларын, бача культуларын тарзан. Тарылга элчештирилгенин колхозка өң-не та-зы.

Станцияныг өртөм ажаллаңкыны зоо-техник В. П. Айма нотаан конейберин баазында хойларын тургузу азыраар-нын талазы-биле дүржүлгәларын чедиш-кенин уругуңуңуң. Хойларын чыл дү-рүлгүдө тургузу азыраары оларын про-дуктулуун бедилди, дүңгүлүң шынарын өжидип, арыг нарын дүңгүлүң алымы кө-вүдөлип турар деп чүвени шенедер көргүскөн.

Көзө ажал-агынын аны-бүрү маш-наларын экономика талазы-биле ажал-агыг кылдыр ажаллаарынче, мал ажалында хей күш үнөр ажалдарын коллектив-механизацияныгче улут кичөөңнөй са-лып турар. Колхозтун бүгү бригадала-рында ажал-агыг санажалгазын чоруп-турар.

ИСТИН

Кандидаттарыбыз

Төлөптүг кандидат

Улут-Ажытын Чинге-Шат даанын шейлиги барып-барып уукутели хоа берген черинде, тей бажында ийн чоок кымыл дыйтар турар. Оон бажында кавай бажы дег, ыжык конашта кышмагы бажы болгаш ажык улут хой кажазы. Ол — Чинге-Шаттын Ийн-Дит деп черде койжу Салчак Самбырович Беректин аалы.

Хун ажа берсе-даа, оон чырым ам-даа, чайыналып ойнашсаа, алдым аңууг саргылар хаа даг бизнеринде херелден турган. Боданче кирип ортам көөрүкүсө, бичекем боттут киж кыжаа деганды икпейчиин турган хойларга барган, чыгыс кий дээрте, олар кыжыныч, эсинин сөзүндө өртлөс дээ ышкыш, шуужу кирип-ле турганнар. Хойжуну күш-ажыгы хуну шак ычпаар доостун турган.

Бир тээ, Салчак Самбыровичин аалында келген чүе төлөдө, хойжу-биле доочуу-биле-даа бол, танышым ап көрө-линер. Салчак Берек 1911 чыда Бай-Тайга районун Шындазын деп черге алдым араттыг өг-бүдөндөн төрүтүнгөн. Ала-мезинде эрте-чашта чарыкташ, байларга калечикти чораш.

Салчак Берек 1941—1945 чыдарда Каз-Хем районун Белей сумуунун даргасында ажыдап турган. Ала-чурттуу Улут дайыннын үзүндө кыжымаккы ажыдамын дээ, ону Совет тээс «1941—1945 чыдарынын Ала-чурттуу Улут дайынында шыгарып кий кыж-ахыл дээ» деп медал-биле шаңнаган. 1948 чыда «Кызыл туу» колхозка кирип, бир чыл болгаш-ла хову бригаданын бригадиринге ажыдап берген. Ол аялга 1953 чыда чедир турган. 1950 чыда эш Беректи бригадалык 200 га черин таразынан тектар бүтүзүндө-не 30 центер дүжүттү алган. Совет казак бригадирге «Күш-ажыдап Кызыл-туу» орденин база тыныскал. Оон кийи Беректин херез ТАР-ны «Мурнактын маалым» демээ база каастан чорутуу. Эш Берек 1953 чыда 1956 чыда сентябры чедир айт ажажычым. Колхоз баштаар черинг томуйлааны-биле өрткөн чыдаын сентябрдан бээр хойжу.

«Кызыл туу» колхозуну колхозчулары эш Беректи Бүрөн-Асынын № 49 округда округуну тазы-биле область Со-

СОЛУН ЭКСКУРСИЯ

Кызылдын школарынын өөреничилери бүтүзүлдөргө үргүлүк экскурсиялар чорутуу туралар.

Чингээ, область типографиясында шолочулар үргүлүк азылалар болуп көп туралар. Өөреничилерин типографиянын азылчылары болгаш азыл-жазгылары эл-биле хулаап, аларга

бүтүзүлдөргө мурнакты ажыкчыларын кыжылап, оларын кымыл турар ажыдамын болгаш өртүр, паразар база өскө-даа машиналарын тайылырлар берип туралар.

Февраль 18-те Кызылдын № 2 шко-лын 5 класнын өөреничилери типографияга экскурсиялап чораштар. Өө-

реничилери ош шкочада практикалап

ажыдап турар башкы институтуну студенттери бытап чораш. Олар литоп, өртүр, паразар болгаш дептерлер дөктөрн көргөн. Өөреничилерге типография-нын ажыдачы А. Булак тайылыр-лыг бекетин кылган.

О. ОПЕЕН.

Чогаалдар ам идеялыг, утка-шынар талазы-биле бедик, теа тазы-биле байлап, уран-чечен тазы-биле чедитир болуп дээрин шүлүкчү утааза чогуу.

Чогаалчынын шүлүктөрине четкестерден алдыда, оон черде тазыларын, ыланга улаштуу аас-чогаалын херектеп, ону утка-шынар талазы-биле сайырадып ажыда-нын демделгесе эки.

«Бистин черге», «Эртен», «Чечек», «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда» деп шүлүктери, «Койгун», «Аңчылар», «Кас биле каарган» деп шоогулары бол-ган «Донгала каалы» деп шоогуу автор-лун дээр дөң чогаалдарына каамаарыр. Чингээлөргө, болуп черинге ынакшы-лын шак мындар чорутуу көргөсө:

«...Хүрөк кымыл бышкан каттар Хүрөкүрү мендүгөйиш, Чараш кымыл арманын Шалың сууга чуңган турт...» («Эртен»).

Бижиниң бүгү чурутталганын калы туруу ынак эки — бижиниң чуруттал-ганын чакыс чечө болгаш чорутуула-ныктым, база сеткил-салжымдын өөрүшүлү-дүр. Чамык туруш чок, кы-дыра сеткилдик кижилер ону ыначдыр билбей, хүнүз айтырымы кылдыр бола-ры—совет өг-бүзенин социалыг ула-нышкынына каржы дорамчылыг көрүшүп. Ичиндеги кижилериниң идеяын моон адаанда күлөттөргө бер-ген:

«...Чангыс-даа бол, көрүшкестин хонугу болза, Чарыган деп санатын бээр-ле болгай. Аалымга омак-хөтүг эки тур — деп, Аттанырда чыгып сөзгөн сөзүм утпа. («Сөзүм утпа»).

«Ажыл чай чок, бачым-чымыл өйлерде-даа, Аалым-чуртум, ажы-тегүм сатышчылар, Кижилерин урут-дарым көргөн беизн Бижиргенин, чаксыда бээр чаңчалыг мен...» («Алаба-ажы ужурунда»).

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

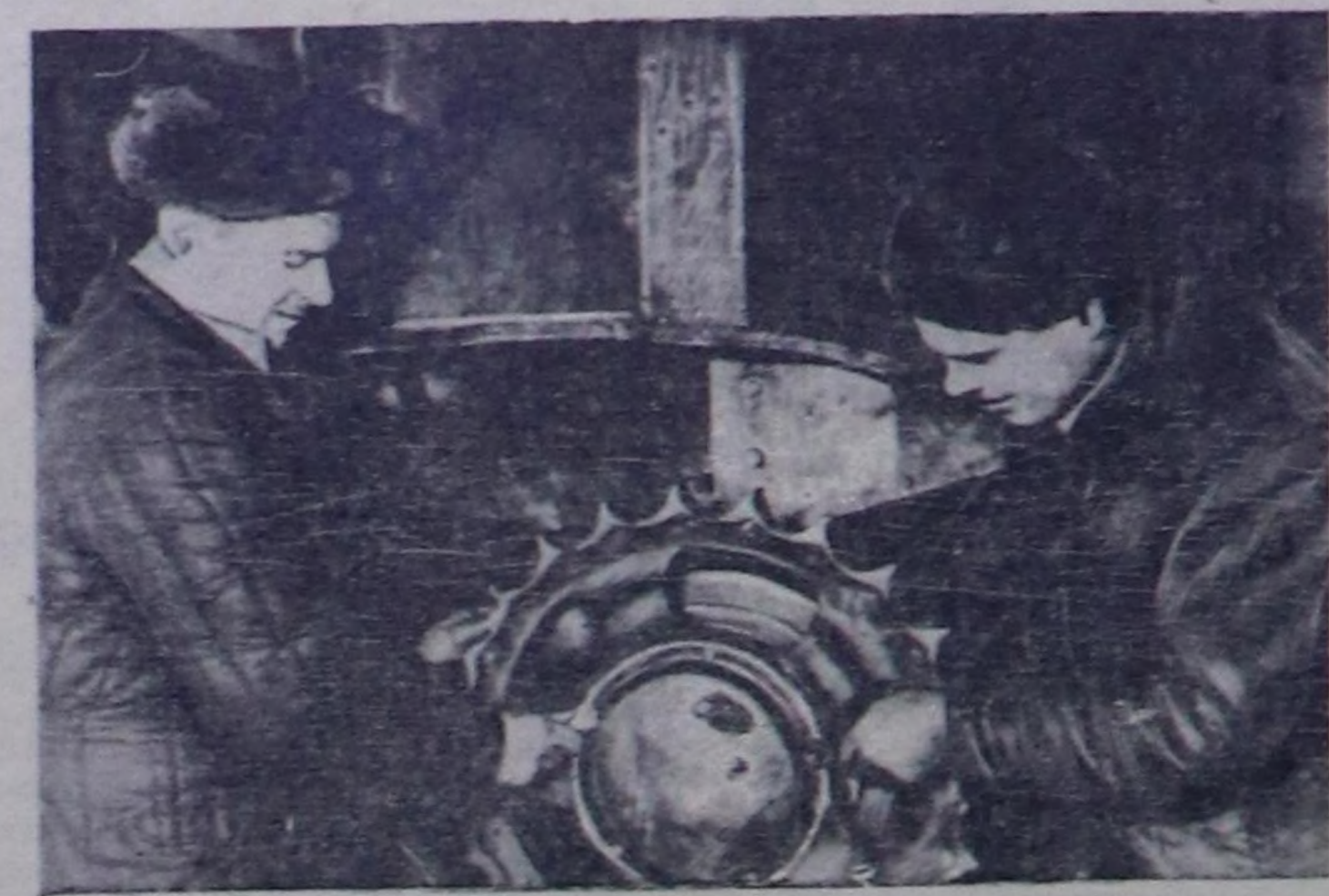
Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Ичанган, эш С. Тамбанын «Сөзүм утпа», «Алаба-ажы ужурунда», «Чечек» деп шүлүктөрине херезен кижини хүн-дүлөөлгөн, аны ынакчал билгирин, Төрөн чуртуу ажал алаанын кызып, айы-балык чорза-даа бот-боттарына бердигенин, ханы бижириниң бол-гаш сатыш-сеткил талазы-биле детке-риниң шынары сийнеген.

Чадаана МТС-тиң механизаторларында

Чадаана МТС-те тракторларнын болгаш кезде ажы-агый машиналарынын сеп-телгени Совет Армиянын хүнү—Февраль 23-те доозар деп көрдүнгөн бүтүзүлдө планын хуусаа бетинде күссөдир дээс демисел күженишкенин чорутуу турар.

Хей-хей механизаторлар бедиктен хү-дээлгелерин алганнар. Чингээ, эш К. Бүр-көйбөлү бүтүзүлдө планын 130 хуу күс-сөдир деп хуулааган, а ажыдап кымыл-нын нормазын 200 хуу чедир күссөдир турар.

— Бистин Бүрүлбейинче чаксаан ийн кижиниң орунуга ажыдап турар болгай — деп, эш Мамычев чутаалаан.

— Күш-ажык чедикшилер-биле бодунуң коллективини өөртүрүн күсөдир тур мен. Час даг артында эвес болгай. Тракторларын эрте септен тулук-на чак-сы тарылганын улам аки чорутар бис — деп эш Бүрүлбей чарылаан турар.

Мастерскада моторларнын даажы, из-дирбелерин шыгарып, маскарларнын күженишкенин кымышкыны, яны-бүрү хемчээлдиг дүжүтүренин кыжы-раак димитти-ле. Бо бүтү болза, тра-ктор паркын чаксы тарылгага бедикте-лгөн чорутуу турарын айтып турар.

Чадаана МТС-тин механизаторлары план боугар февраль 23-те 29 трактор-ларын септар ужурут. Иччаарга кол-лектив күженишкенин ажыдап, ян-варын эгизинде-ле 32 тракторларын септеш.

Тракторлар артык кесектеринг ай-тырым алаан берген турган. Иччаа-даа механизаторлар алаа ундаравааннар.

С. ТАМБА.

Шагаан-Арыг № 2 ортукм шкочанын интернатта чуртап турар өөреничилер мастер Я. Опанастиң ууртулаамы-биле бедиктен кидис идиктер улауларын өөренип алганнар. Ичин улаурун өөр-енип алдыра, боттарымыска ажыктыг бо-чутурун Яков Петрович бисти өөредип эг-дээрин мурнда сагындырып чутаа-лаан.

Улаурувчуга чилиг бижек, чанын, эгээ тыптын азырын, чоон хендир, хендир

чаар үс, шивегей чергелит тууларын ызымлаа бар турарын ол чутаалаан. Яков Петровичтен идик улаурун кымырыга өөренип алган, оолдар Төлүш, Саша, Сер-гей, Пета суугар боттарынын идиктерин улаурун алылааннар.

Мастер кам-ла ховук өөртөткен, оолдар шунту ийн улаурун турар апарганнар. Оолдар Яков Петровичке өөрүп четирге-ния илереткеннар.

Т. КУНЗЕН-ООЛ.

Оон алдыда «Тукта» туу деп сөстү сес катан ажылааш, эскербейн барганы черде алган.

Эш Тамбаның дыл тазы-биле кол-кол четкестери болза тыс дымдын байлаан, чилин болгаш кыскаын ажылаашын тазы-биле чутулдуу ажылаашын илеретип турар.

Ичанган, амыралды шынар көртүсө-дээ, дымдын бүтү аргаларын херектөөсө, он чогаалын шынары кандыт болуу билдирет.

Кандыт-даа чогаал—чогаалчынын амы-дырал-чуртталгача көдүрүшүгүнүн болгаш өздөстүгүн көрүчүт.

Эш Тамбаның чогаал ажылаанын теа-зынын алдым, идеянын четче ханы эгези болгаш уран-чечен тазы-биле че-сени — чогаалчынын болуун идеялыг болгаш политиктиг ажылы бедиктейн база кымыл, тымынты, туртутуу ажылы чорутуу туралында. Оон-биле чергелештер эш Тамбаның чогаал ажылаанын сөзүг чыдарда өздүкүчүн өөс, а харын кошкол бадымкынын шү-дүктөрүн бижен чыдарында эскерип болуу.

Өөп сайырай берген номчукуларын амгы удегит негелдесин ханымынтар, ханы уткалыг чогаалдарын бижип тур-ууларын эш Тамбага күсеп казга эки.

Тыва чогаалчыларын утка-шынар, уран-чечен тазы-биле бышкан болгаш теа тазы-биле байлап чогаалдарын тусай чымын кылдыр улаурун турары тыва литератарынын челишкени болуу.

База бир демделгесе чогуу чүл болза редактор ажылаанын көшпө турарында чамык чымылдарын шынары куду-лап, чонук чогуу негелдесин ханымын шыдааин турар. Ичанган «Маян ыры-нын» редактору эш Сүрүн-оолу Салчак Тамбаның бүтү тазы-биле чедир ажы-лаатынмаан алаан хей чиг шүлүктөрүн чымында киргенин харымсалга чогуу көрүзүп турар. Эш Сүрүн-оол чогаалдык сый-туу тазыныч сагын салган бе дээрте, чогаал ажылаанын өк кол чүве утка-шынарларын дээр алаа эки билди-тир.

Ичанган, редактор ажылы күштел-дери — чогаал ажылаанын шынарын бедиктеринг бир кол чөпсө.

О. СУВАНПИТ. А. КУНАА.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

«Шаг шаа-биле түрбөс, чамыла өл-тү-биле түрбөс» — даяр болгай, ол черде чөп. Ичанган, эш, харыганы чогаалгы кыч хей тапырларын тазы-ча чок болгаш оон-биле калы бистия үнөй техникамын дүргөн хөжүлде-биле холабтар өскө демейжикши-нерин дилеп шынары база чутула.

Чаш малды чидириг чокка камгалап алыр

(Редакцияга чааалардан)

Областын колхозтарында мал оод-лашынын түлүктөп турарын, малдын чаш төлүн камгалап алыр, кыштан малды хүр ажырап дөңсө күженишкенин ажыдап турар малчыларын дугайында чыгаар редакцияга хөй-биле кээп турар.

Сүт-Хал районун «Сталинчы оруу» колхозуну кышталарында шөө малдын байдалы эки. Малга четир саныг чөп куралылар бар. Ам хой оолдп өг-дөөс. 300 ажыг хой төрөөс, хураганна-ры меиди дорутуу турар. Херез-оол—72, Контай-оол — 65, Кертиккен — 30, Доймубан — 60, Самда — 30 хура-ганнарын меиди дорутуу туралар. Малдын чаш төлүн чидириг чокка кам-галап алыр дөң малчынар социали-стич чарыктын бедиктен хулаалгелерин алганын М. Чарган-Хуна бижэе.

Д. Доржунуң Чаа-Хал райондан бижип турары болза, Ленин аттыг көдө ажы-агый артелиниң хойжуу Шалын 42 хой, Артааның 40 өшкүтү төрөөс. Чаш алай, хураганнар бүрүнү-биле ка-лаап алгандар. Малчынар малын эки өштүг чердерде оларалып турар болгаш немеде чечин база берип турар. Олар СЭКП-инг декабрь Плануунуң шивити-ринг танышкан малдын баш саанн өс-түр дөң бедиктен хулаалгелерин ал-ганнар. Шалын төртүр 262 хондан 282 хураганнарын, хойла-на 2,5 кг дүтү, Артаа 301 төртүр өшкүтүндө 360 алай-ларын алыр хулаалгелер.

Чөөн-Хемчик райондан К. Эзер-оолун бижип турарында алдыра, «Коммунизмче оруу» колхозунуң малы массалык-биле оолдп өг-дөөс. Кызыл-Шалынга сүт-б-раан фермазында 15 нег бызаалаан. Хой-жу Седитин ажаалгазында 300 хойдан 289 баш хой төртүр. Ам 121 хой оолдп.

Улегерлиг почтачы

Чаа-Хал районун Ленин аттыг көдө ажы-агый артелиниң почтачы херезе-нен коммунист эш Кува-Сүрүн ол ажи-лында 4 чыл ажыдап турар. Ажыдап көлгенин дүжүлдө мал фермаларыга, хову бригадаларыга, ырак малчынарга согууларын, чага бижиктерин эзеринге чогуу үсөндө чедирип келген.

Эш Кува-Сүрүн чүтө почтачы хүлээ-гезин күссөдир турар эвес, хей-ининиң ажылына күздө-биле ажирип, колхоз-чуларын бажынырынга барып бесел-зэрин, солун номчулаанын кылып, агита-тор хулаалгелерин база күссөдир турар.

Почтачынын ажылы үнөп берген колхоз баштаар чери, көдө Совет кам улаа өртөктүг шаңнааларын алаа тыныс-каан. Эш Кува-Сүрүн ам Ап-Туруг көдө Советинг депутаттыга кандып.

Х. ДОРЖУ.

Август тыпсыры чурумчаан

Чөөн-Хемчик районда «Искра» колхозунуң организастуу улам-ла бызы-лып, ажы-агый орууга чыл бүр өө-дөп турар. Моон уламында колхозчу-ларга ай санында авас тыпсыры шүүт чурумчаан. Бо чылдын январда киж бо-рутүгө, оларын ажыдап алган күш-хүннеринге хамаарыштыр 100—200 рублдерин берген. Чамык колхозчулар, чингээ, Дамба—222, Бенден—263, Ша-рап 180 рублдерин алганнар.

Х. ДОРЖУ.

Хой фермазынга шөф

Эрзин районун Эрзин суутунуң чур-такчы чоннары «Чаа оруу» колхозунуң хой фермазынга шөф ажылы организаста-рын шивитиригелер. Колхоз баштаар че-ри бо чылын Соок-Тейге шөө малдын чаа каазаан даш-биле кымыл планнап турган. Баштайгы чорутууна шөф ол кыштакта организастаан.

Организастыг удуруламын шөф-инде шөфчилеринг үш бригадалары ол хүн 93 кубометр дашты бедиктөөс, туудт шө-дүгө экек чып берген. Ол ажылы өг-дө-биле төлөөн болза, колхозтан 2325 рубл чарыгалынар турган. Шак ыныт ажылы моон сонгаар-даа организастаары ажыктыг.

А. ТАВАА.

Колхозчулар күзеп туралар

Областын национал театрынын арти-стерин тыва бөлү сөзүгү уде ыра-мыр райондарда колхозтарга барып, солун шынарын колхозчуларга көртүтүп турарын дугайында корреспондент-ча област согууларынын арманына паратылып турар. Эн ыланга «Бү-түшкүн» болгаш «Эрине-Булак» деп шынарын алаан хей районнарын кол-хозтарынын клубтарына үндүргөн со-гуулардан номчуу берген бис.

Кызыл районунуң колхозтары: област төвүн далайдыр туруп турар. Ичинт болза-даа област национал театрынын артистери бе колхозтарын өшп өрттөп, колхозчуларга боттарынын ойнарын көртүсөйин турары хомудачыг.

«Совет Тынына» колхозка өрткөн чыл-дың чайынында бир катп чораш, оон соонда көп көрбөс. Колхозчулар «Бү-түшкүн» болгаш «Эрине-Булак» деп шынарын көөрүн күзөп туралар.

Д. ООРЖАН.

КНО-нун Кол Ассамблеясынын XI сессиясы

НЬЮ-ЙОРК. 16. (СЭТА). Февралдын 15-те Кол Ассамблеянын эртеги хуралынын сөзүндө болгон хукуктуу хуралынын эсепинде алжир айтырыгынын талазы-биле багытталышынын чурумун таймырылап Бирманын, Цейлонун, Сириянын, Суданнын, Мексиканын, Япониянын, АКШ-тын, Англиянын болгон чамдык өскө-лаа чурттарынын төлөөкчилери түвө чугаалааннар.

Багытталышынын чурумунун талазы-биле санал берилишкенин соонда, АКШ-тын тайбынга болгон аймык чок чурттарына тургузуп турар агрессия үлгүлөрдүн дугайында айтырыгын амыг сессиянын хун айтырыгына кириер дугайында совет төлөөкчилеринин саналынын талазы-биле Кол комитеттин иштелиши чугаалажып көөрүнчө Кол Ассамблея шилдөө.

Бо айтырыг дугайында бир дугаарында ССРЭ-нин төлөөкчилеринин баштыгы В. В. Кузнецов түвө чугаалаан.

Оон мөдөлгө: Айтырыгга айтырыгын сессияга чугаалажып көөрү-биле кирибес дээр дугайында Кол комитеттин хой тургузунуу сүмөз-биле совет төлөөкчилеринин шилдөөсү. Кол комитеттин шак мындыг шийтирини Каттышкан Нацпарламент Организациянын хукуктуу тайбынын камгалаарынын болгон хандарынын соругуларын күчөдиргө оон чамдык жетишпегенин дуза көргүзөр түзүлчү чок болуп турар-дыр дээринден өскөсү үнө-дээр аргакчы. Мынаарга, Каттышкан Штаттарын агрессия үлгүлөрдүнүн түнелинде делегейде болу берип турар байдал болза бүгү-нүгүндө тайбынның болгон аймык чок чуртунга улуз кыжы-мышынын таварыштыгы турар болгон Каттышкан Нацпарламент Организациянын талазында сангараалык болбас ичкөөкчелерин салырын негеп турар.

Каттышкан Штаттарын агрессия планнарында онза черин Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүктүң району ээлеп турар. Январын 5-те конгресске АКШ-тын президентинин бижинде чаралыглан «Эйзенхауэрдин доктринасы» деп адаар чүтү Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүккө кесибек экономикалык эжелдегил болгон дөрт шериг агрессиянын политиказын боттандырап талазы-биле оралдыкыш-мыннын дугайып херечилеп турар. Нацпарламент тускай хаммаарышпас чорук дөштү шийткөөшкенин базарынын болгон өскөсү экономикалык күрөңдөр болур Англиянын болгон Франциянын орун ол району ээлеп алырынча оралдыкышмын ол чорук илерди турар.

Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүктүң чурттарынын бойдус байлактарын азыг-лаарына канчаар-лаа аажок улуз эртен кыжыларын соруп ап турар хуу агрессия нефть монополияларынын эрге-ажыктарына камгалакчызы болуп АКШ-тын чазаса бо айтырыг талазы-биле кирип турар.

Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүк үс-күлөшкенин болгон чурттар аразынын сүзгөдиринин чери болу бербесин дээр болза, чамдык күрөңдөрдүн КНО-ну олоп, байдалы чидиле турар чангыс талаанын хелелишкенин эвес, харын тайбынның херөөн быдыштып, Чоокку-лаа Ортаагы Чөөн чүктө дүшкүрүгү байдалы кошпалыгында, ол-ла районун чурттарынын бүгүн эгерлерин болгон хаммаарышпас чоруну быжыгалаарына, оларын экономиказынын кеңдүргүчү чедир, улуз күрөңдөрдүн шак мындыг калы күжөңдөшкенин херек болуп турар деп В. В. Кузнецов үргүчүлөө.

Хаммаарын мурунча улуз күрөңдөргө озажыр ол харысалангын бүгү-ле ужу-утказын барымдаалап көргөш, Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүктүң чурттарына хаммаарыштыр болууну политиказында ол улуз күрөңдөр болза АКШ-тын, Англиянын болгон Франциянын чазастарына февралдын 11-де чоруткан нотага бижөөн принциптерин улуз-тулга болдуарын хукукчу эргежон чугула деп Совет чазак санап турар.

Ол принциптер Чоокку болгон Ортаагы Чөөн чүктүн уластарынын эрге-ажыктарына тааржып турар болгон оларын боттандырап ол-ла районга дүшкүрүгү байдалы чидиле турар болгон тайбыннын база аймык чок чорукту быжыгалаарына чугаа чокка дузалаар ийик.

Каттышкан Штаттарын чорутуп турар «күш дөңгөрүн» политиказы болза өсүтү-атланта бөлүүнүн болгон өскө-лаа агрессия бөлүгөжикчилеринин талазында шериг бөлүгөкчилерин күнүгөдир турарында өсүтүп турар деп совет төлөөкчиси оон мынд мөдөлгө. Сөзгүчөд чидиле иштинде шериг херек-делдегиле 364 миллиард долларын чарыктыган, НАТО-нун жеңилүү күрөңдөр ол бүтүргөчиси эвес болгон оларын уластарына аар чүктөшкенин болуп турар чарыкчаларын улам мынд көзүдөйринче ам бөлүгөжикчилер турар. Америк агрессия планнада согу-атланта бөлүүнүн кол согузку күжүнүн ролон болгон АКШ-тын кол талаалыкынын ролон Барын Германияга оонаштырып турар. Ол согула-биле Барын Германияга гаттап чепсегээр чорукту далаштыг темп-биле чорудуп турар. Согу-атланта бөлү-дүлгөшкөдө шийтирини шийтирини эзу-гаар оон атомуг чепсө-биле чепсегил турар.

Чаз шериг базаларын тургузар талазы-биле Каттышкан Штаттарын күнүгөдир ажал-чорудулазы шериг бөлүгөкчилерин илдеп-жилиш турары-биле шуут холбаа-

лыг. Уластар аразынын буюржыр чоруну быжыгалаарына дуза кылар дөшт өскөсү херек кырында дуза көргүзөрин оралдыжып, Совет Эвилели даштык күрөңдөрдүн дөштөкчөдөрдүн бөлүүнү бүгү-ле шериг базаларын уузулаа туруп турга, аяны-бүрү агрессия шериг бөлүгөкчилеринин улузтукузу—АКШ-тын контролонга туруп турар базаларын бесин санааска, Каттышкан Штаттар өскө чурттарынын дөштөкчөдөрдүн чүс ажыг шериг-агаар базалары болгон 21 шериг-лаагай базалары болуп турар. Сенаттын чепсөк хураамынын талазы-биле бөлүгөкчилеринин сөзгүчөдү иштелинде болза шериг-базаларын системасы Совет Эвилелинин чүрөңчө согушкун кылар арганы Каттышкан Штаттарга тургузуп берип турар деп мынд чөгү-биле дөштөкчөдү турар.

Каттышкан Штаттарын чаз бижедир шериг базаларын улам мынд алгыларын болгон чазартып кыларын көрүп турар. Амыг үдө атомуг дыйын чорударында америк чепсөкчиг күштерини эде тургу-зарын далаштыг темп-биле боттандырып турар.

Ийи чалаг-шеригин болгон бир суякты-танза дивизияларын атомуг дивизиялар кылар эде организастарын шаг-ла-ла планна дээрин дийнаткан болгай. Оон ангыла, АКШ-тын чаз бижедир эзу-гаар алырга, атомуг чепсөк-биле чепсегилегин «детиничен» атомуг бөлүктеринин саны өзүп турар. Согу-атланта бөлүгөкчилеринин чокка чазгы болгон сессия болза Каттышкан Штаттарын ийишкенин болза, ол агрессия шериг бөлүгөкчилеринин чепсөкчиг күштерини оон сонгаар атомуг чепсөк-биле хандырыгыч кол чүктүлдү салганы билдире болгай.

Боттарынын дөштөкчөдөрдүн америк шериг базалары бар туруп турар күрөңдөргө болгон черде тайбынның херөөнө онза аймык болза атомуг бомбалааш-кыла согулаша болу башкаарына спадардынын эң чаз хевирлери-биле чепсегилегин америк атомуг шериг кезе-терин өскө күрөңдөрдүн дөштөкчөдөрдүн тургузар болгон таарыштыр дугайында Каттышкан Штаттарын планнары болуп турар.

НАТО-нун Чөөн таламы флангын болгон оортаагы чөөн чүктүн багдай керөөн быжыгалаары-биле, дүшкүрүгү чорук бүрөөн оортаагы чөөн чүк атом-уг ийи оперативтик бөлүктерини таварыштыр тургусан турар деп, АКШ-тын ол планнары-биле холбаштыр Юнайтед Пресс агенттигинин дыйнамында дөштөкчөдү турган. Өскө дыйнамылардан алырга, америк атомуг оперативтик бөлүктерини таарыштырып тургузарынын чарасы кылар Барын Германияны, Турцияны, Иранга, Японияны болгон оон Окинава деп ортулаан адыгалып турар. Согу-атланта бөлүгөкчилеринде АКШ-тын «атомуг оперативтик бөлүк» шаг-ла-ла туруп турар.

Тайбынның херөөнө ол хире шийтир-иле айтырыг талазы-биле АКШ-тын даш-тыкы политиказынын хөтжүп бар чидар орун Совет Эвилели айыналды деп санап турар. Күрөңдөрдүн аразында кыжылаарынын хөтжүдөи болза күрөңдө-ринин чартыктырыгыч болгон дайынны бөлүгөкчилерин эвес, харын-лаа тайбын-нын эрге-ажыктары дөштө күрөңдөрдүн күжөңдөшкенин сыйып тавыштыра-рыныч улаганга турар ужурут. Харын-лаа ол согулааны барымдааш, чепсөк хураамынын болгон аяролук чепсөкчиг хоруулаарынын, уластарга аар чүк-тешки болуп турар өскө чепсегилегин-инин сошасынын айтырын шийти-рилдирин күрөңдөрдүн калы күжө-ңдөшкенин-биле хандыраы эргежон чугула деп Совет Эвилели санап турар. Ол согула-биле черде боттарынын болур саналарын Совет чазак 1956 чылдын ноябрь-17-де кини үндүргөн, анда бар-мын таламы күрөңдөрдүн саналарын база барымдаалап көргөн.

Совет Эвилелинин болгон тайбынга мыжыкчылыг өскө-лаа чурттарында деле-гейде дүшкүрүгү чорукту чарыкчалары-ныч улаганга каныг-лаа санала-рында шуут уураамышаан, уластар аразынын шийтирелтирмөн айтырыг-ларын чугаалажыкчилеринин орун-биле таарыштырып шийтирелтирмөн АКШ бүгү-ле аргалар-биле моондук кылып турар деп В. В. Кузнецов айткан.

ССРЭ биле АКШ-тын аразында лайы-ралдык болгон кады ажалдыгынын талазы-биле керөө чарар дугайында бир чыл бурунгаар Совет чазактын кириер саналы кыжып шак мындыг боттүг бозым бүрүзү Каттышкан Штаттарын тала-зында тоо болуп көрбөй барган.

Каттышкан КНО-ла дүрүм эзу-гаар эрге-лерин каттап тургузарында Каттышкан Штаттар моондук кылып үргүчүлөө-шаан турар, Каттышкан кириелдиги чок-ка дөштөкчиг чангыс-лаа чугула айты-рыларын шийтирелтпөс хоржон. Каттышкан Тайвань ортулаан ол өжөп алган бол-гон оу улузчу Каттышкан уу-сүзгөдиринин болгон өнчү-чөгөдөрдүн төвү болуруп алган.

Мракын Чөөн чүккө болгон Муруну Барын Азияга дүшкүрүгү чорукту дет-лиричче АКШ-тын политиказы улаган-ган. Вьетнам талазы-биле Женева дугу-ружгаларын АКШ хукук албаан болгон чаз дайынын кысыр согула-биле Муру-ну Вьетнамдын эрге-ажыктарынын чепсегил турар. Олар корей айтырыгын таарыштырып шийтирелтирмөн доктр

кадын турар болгон согу талага чепсөкчиг халлашыгыч мунуу-корей эрге-ажыктарын күтүп туралар.

Улус демократиязынын чурттарына болгон ССРЭ-ге уу-сүзгөдир ажалды-га, бо чурттарына шийтирелтпөс ургө-дөкчилер чорударына, күтүлдүг пропа-гандалар непердиринге АКШ-тын чазаса чүс-чүс миллион долларын чарыктап турар.

Ону холбашты, ССРЭ-нин күрөңчө кы-зыгалаарын америк шериг самолёттар-нын үргүчү болгон сагышты-биле үрөп турарынын совет төлөөкчиги кичөөгөйи улаандырып турар. Ол кызыггаар ургөш-лөргө хаммаарышкан чамдык албаанын документтерин ССРЭ-нин төлөөкчиги та-рапып берген.

Моон-биле холбашты, чангыс-лаа совет самолет канжар-лаа Каттышкан Штат-тарын агаар дөштөкчиг үрөп көрбөс дээрин дөштөкчиги чугула. Делегей чур-умунун болгон уластар аразынын хар-ыгалаарынын турга чогутуру чуруму-рын үрөштүгү, күрөңчө политиказынын дөштөкчиги чөдир шийтирелтпөс ол үрөстө-чи үлгүлөрдөр сөзгүчөдү үдө байдалы улуз-биле чидилегилеринге чидиле болуп берген.

«Күш дөңгөрүн» политиказынын орун-биле эвес, харын ол-бо чурттарда туруп турар нияттал көрүм-чурумнары хаммаарыла чокка, бүгү-ле чурттарынын тайбын кожа-келбөө турарынын болгон тайбын чарыштын политиказынын орун-биле тайбынның база уластар аразынын кады ажалдыгынын хандырып болур деп Совет Эвилели санап турар. Совет чазактын саналааны айтырыгын Кол Ассамблея планнарында хаммаарышкан чокка чугаалажып көөрүн тайбынның болгон ай-мык чок чорукту эрге-ажыктары негеп турар.

Устунде айтырыгга чүктөрдүн барым-даалааш, «Тайбынга болгон аймык чок чорукка кыжыалгын тургузуп турар АКШ-тын аргасын үлгүлөрдүн дугайында» айтырыгын амыг сессиянын хун айтырыгына кириерин совет төлө-кчиги санап турар.

В. В. Кузнецовтун соонда АКШ-тын төлөөкчиги Удесовтун чүтү чугаалаан. Февраль 14-те Кол комитетке америк төлөөкчиги баштыгы Лоджун аялызын-нап турганы ол-ла «барымдааларын» Удесовтун каттап чүтүрүп турган бол-гон совет санал дөштөкчиги «пропаганда-лык чөткө-чөгө-дир» деп база катан ол нү-гүлөп бадыктап турган.

Хой нуруу деткир эвеспе дээринде бүтүргөдү турган АКШ Кол комитетке мынд чөткөдөр кылып, совет саналаы хун айтырыгына кириерин «деткир» турганга чугаалап турган болза, Кол Ассамблеянын пленарын хурамында олар тактиказын эскерткенин. Чаз америк доктрина болгон АКШ-тын өскө-лаа агрессия үлгүлөрдөргө хей-хей чурт-тарда улуз карадалы болдуруп турарын билгеш, совет саналаы чугаалажып кө-өрүн Кол Ассамблея болдуразын деп АКШ-тын төлөөкчиги Удесовтун шийти-рилди-биле негеп турган.

Совет төлөөкчигини саналаарын деткир Болгариянын, Чехословакиянын, Алба-ниянын, БССР-нин, Румыниянын, Польшанын, УССР-нин болгон Югославиянын төлөөкчиги түвө чугаалааннар.

Оон соонда бадылашынын болгон. Тай-бынга болгон аймык чок чорукка кыж-ыны тургузуп турар АКШ-тын агрессия үлгүлөрдөргө дугайында Совет Эвилелинин саналаан айтырыгын хун айтырыгына кириер дээрин сүмөлөп турар Кол комитеттин сүмөлөп бадылаары дөштө 53 бадылашкын берилген. 13 төлөөкчиги—ССРЭ-нин, Албаниянын, Болга-риянын, БССР-нин, Чехословакиянын, Египеттин, Индиянын, Иорданиянын, Польшанын, Румыниянын, Сириянын, УССР-нин, Югославиянын төлөөкчиги улуз бадылааннар. 12 чурттары—Афгани-станын, Бирманын, Цейлонун, Фин-ляндиянын, Индонезиянын, Марокко-нун, Непалдын, Пакистанын, Сауд Арабия-зынын, Суданнын, Тунисин, Пеменин төлөөкчиги дадалагалааннар.

Бадылашынын чурумунун талазы-биле чүс чугаалааш, ССРЭ-нин төлөөк-чиги В. В. Кузнецовтун мөдөлгө:

Бүгү дөштөкчиги хей-нати санал-оонамын мурунга бөлүүнү агрессия үлгүлөрдөргө сойлашп леретине бөрөөдөн АКШ-тын чазаса көрүп турар-дыр дээрин совет саналаы чугаалажып көөр күзөл чок болуп турар барымдаа-ныс болгон бистен өскөкө-лаа көрүп турар-дыр.

Совет Эвилели алырга, уластарын мурунча бүгү-ле харысалангын ол би-лиги, тайбынын камгалаары дөштө, күрөңдөрдүн аразында буюржыр чорук-ту быжыгалаары дөштө бөлүүнү ажалын ол улам күнүгөдир.

Амыг сессиянын ажалын доозарын хуураамынын дугайында оон мурунча Кол комитеттен чүдүдүрүлүп көргөн резолюциянын америк төлөөкчиги оон соон-да Кол Ассамблея бадылаан. Агар айты-рыларын февралдын 23-те чугаалажып көөр, оон соонда Чоокку Чөөн чүтте бай-дал дугайында айтырыгын болгон «венг-айтырыг» дээр айтырыгын чугаалажып көөр-биле сессиянын ажалын улаганга херөө бар бе деп айтырыгын шийтирел-тпөс ол төлөөкчиге көрүп жүрар. «Венг-айтырыг» дугайында сагындарышкын-нын резолюцияга кириер дээр дугайында совет төлөөкчигини саналаы хукук ал-байн барган.

Мичуринчилернин бүгү-япон

ниитилелин национал конференциясы

ТОКИО. (СЭТА). Мичуринчилерин бүгү-япон ниитилелин дөштө национал конференциясы Токиода ажалдыгын. Уш хун уламчылаар ол конференциянын ажалында Япониянын ангы-ангы проф-фактураларында 200 хире төлөөкчиги кирип турар. Оларын аразында та-раачынар, агрономнар, өрмөңдөр база бар. Көдө ажал-агыны чорударынын мичуринчи аргаларын Японияга ажал-лаарынын дугайында илеткелди ниити-лелин улузтукуларын бирөөн Кени-циги кылган.

Оон соонда хураалын киригилери көдө ажал-агыны чорударынын мичу-ринчи аргаларын Японияга непердирин-ин перспективаларынын дугайында ми-чуринчилерин бүгү-япон ниитилелин президентин университет профессору Хоккайдо Мацууранын илеткелди ды-нааннар.

СЭТА-нын корреспондентини-биле чу-гаалажып, Японияда мичуринчи ший-чөөшкенин эгелекчилеринин бирөөн эр-темен Хирокичи Отака болза ниитили 3 муң доктаамал жеңилүүнөргө болуп саватынын турар болгон «Мичуринчи көдө ажал-агы» деп солунуу паралап үндүрүп турар деп дынанаткан. Японияда 100 муң хире мичуринчи тараачынар бар болуп турар, олар боттарынын ажал-агыларында мурунчы мичуринчи ар-галарын ажаллап туралар.

АКШ-та кеш-сөөк ылгаарынын террору

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Негрлер чурттап Калитонга району (Теннесси штатта) өсүлү жаш айларын дүргүзүдө, кеш-сөөк ылгаарынын организастары сес-ки чаз тевишкенин февраль 14-те бол-гон. Чаз тевишкенин түнелинде не-глерини үжөн бажынары үргөлөн.

Парламенттин айтыл турарында алыр-га, АКШ-тын муруну штаттарында бөлү-кчиги негр ажалдыкчылар январь-да-ла кеш-сөөк ылгаар террорларга улуз хемчегер алырын негеп президент Эй-зенхауэр бижик чорутулаан. Прези-дентини мындыг хемчегер алыры «шын эвес болуп ийик» деп АКШ-тын юстиция министрствосунун ажалдыкчылар пре-зидентини мурунча мөдөлгөшөр. Ол харыгы негр парлакта калбаа-биле үдү-ланган.

Калитонга чаз тевишкенин дугайында дыналыгын соонда 14 муруну штаттар-да Чаз Ореанга болгон конференциянын киригилери—97 негр ажалдыкчылар Эйзенхауэрге телеграмма чоруткан, мында болза «эр, херөөнө кирилде болгон чаш урулгара улуз улаганга күчүлө-дөжө болгон террорларга чурттуу ки-чөөгөйи салыр төлөзө, бистин мотал-түргөдөн улузүвүстү байдалын чите-дир-биле бистин улузүвүстү найысала-чө турар апар-дыр бис деп мөдөлгөш ту-рар. Күчүлөдүгү үлгүлөрдөр хукук-да-а, түнө-даа үргүчүлөп турар. Бис чүтте террорун ийи-чангыс таварылгалары-биле таваржып турар эвес бис, болза көрөгө, ол чорук организастыг кампаныя байдалы болуп турар. Шийтирелтпөс эрес-дилдин бистин улузүвүс кезе-де ле болза болгон бомбалаар кара бо-луп артып каар дээрин черле маанай херөө чок».

Телеграммага ат салган негр ажал-дыкчыларын бирөөн болза бир өскө Эй-зенхауэр негрлерге удураганга террорга уду болгон муруну чүткө дүргүчү база көрүм-чурумну хандырап дугайында ай-тырыг талазы-биле өсүлү сөгөлөс бол-за» муң-муң негрлер Вашингтонче поход организастаар деп корреспондентилерге мөдөлгөш.

ЧУРТТАП ТУРА ЧЕРИҢЕРНИ ШЕВЕР ТУРГУЗУҢАР

Болуң чурттап турар черин дугайында бажыгын дык хей кирилде бичегиле турар. Чурттап турар өрөөннү мык кылдыр аштан шеверлеп, анза таарым-лыг байдалы тургузуп алза-лаа олар күнхаларын, эртер өрөөндөрдүн, арыгларын бажынарын дугайында эки сагыш сабайн туралар.

Мынаарга кижиги кучка, арыгларын бажын чокта чурттап шыдаар бе? Шыдаамыс толаргай. Ийди болгонда чурттагы кижиги ол шердеге болуң сагыш чошаашы-нын база улаандырган турар ужурут.

Чурттаар бажынын даштында хөрмө ишти, бажынче кирип ужут эжек бар болуп. Кижиги кижиги иштин ажал-гайын чурттап болур бе? Болбазы тодаргай.

Ийди чүс төлөзө, чурттагы кижиги даштыгы улуз ажалтын, хөрмө иштин чурттуу турарынын дугайында база сагыш салыр ужурут. Корилор, чада, кажаа ишти пошту тур болза чурттаар бажын иштин арыг шевер тургузары берге болуп.

Ийчанга бажында чурттап турар кижилер ук бажын-ны бүгү дөштөкчиги арыг-шевөр тургузуп, чаагайжылар хукукчалары. Ийчанга ким-даа кижиги болуң чуртта-галынын чалык кезин ажалга, кудумчуларга, столова-ларга, магазинлерге, кинога, библиотекаларга болгон өскө-лаа черлерге арттырып чоруту. Ол бүгү амыралдын бол-гон кудумчуларын албан черлеринде, кудумчулардан, хо-орайдан кижиги хоорук чурттап шыдаас.

Черге дүкшүр, кудумчуну болгон албан черинин иш-тин поштадан бээр, сад, сесерилтерде оттарын, чечет-терин чүс бээр кижилерин хоар эвес таваржыгы ха-рааданчыг. Ийди кижилер боттарынын бажынарын иштин дүкшүрбей, боттарынын сонгарынын дүжүндө ыял, чечек таргалаарын үргөдөйи турар деп чүс би-дирт. Ийди болгонда ук кижилер чүткө боттарынын

Бистин областа

Чөөн-Хемчик районда «Искра» көдө ажал-агы артелинин чуртталга, култура-амырал болгон мал кажааларын дугаары чыл санында улам нежежи турар. Колхоз эртен чымын 35 чуртталга бажынары тулар план-ныг турган, 66 бажынын тулуп, ажалгаа кириер. Мал ажалынын тулуг-ларын колхоз 196.3 хуу, бугуларга тулугларын — 300 хуу күтөтөөн. Ажал-агы чымын түнелинде тулуг тааза-биле ол колхоз дээр көргүзгөдир дөштө СЭНП обкомунун болгон обкомунун колхозтар аразында шийтир Кымыл туугун чаалап алган.

Чуртунга: «Искра» колхозтун бол кудумчузунда.

Фото С. Февитистову.

Кулбуранын албан черлери

Чөөн-Хемчик районда култура албан черлеринин четкини чыл бүгүдө өзүп, агитация, пропаганда ажалынын дөштө-л эртен чылдарга дөштөргө элөөн эки-жөөн.

Районун култура бажынарын ангы-да, 10 клуб ажаллап турар. Район тө-вүндөн ангыла, көдө черлерге 1956 чылда 6 библиотекалар ажаллап турган, 1957 чылда «Кызыл тараачын» колхоз-ка база библиотекка ажаллап турар. Малчын-нарга болгон тулуг, хову бригадаларына агитация-пропаганда ажалын күнүгөдир соруга-биле кызыл-өгүн болгон агитациянын 1957 чылдын ийги квар-талында организастап тургузарын план-нап турар.

Районда 7 үргүчү турар, 2 көжөр кино-болгон ажаллап турар, 1957 чылда бир киностанокканы немей ажаллап. Кул-тура бажынын, клубтарын организаста-ааны уран-чүдүлүп көргүзгөдирин 16397 кижилерге көргүсөн. Колхозтар-га, фермаларга, бригадаларга көдө лек-торларын болгон партия, совет актив-тин күжү-биле 180 ажал лекцияларын, 1694 бөлүк бөдөдөрдүн чоруткан.

1956 чылдын дүргүзүндө 126540 ки-жилерин кино көргүзгөсү хаара туткан.

М. СЕДИП.

Артельдин хой фермазында

Улуз-Хем районун Киров аттыг кол-хозунд чамдык хойжулары хойну меши кыш ажалар дөштө кыжымак ажаллап ту-рар. Чаз оларда 500 баш хой кирер чаз кажаа туттуган, ол кыштагже хойжу Аракчаа көшкөн. Кошкар-оол баштайгы төрөө 62 хойунда 65 хураганын меши алган, ол бөлүүнү күжү-биле 100 хураган кирер кажааны тулуп дооскан. Мөңгөн ажалгазында хойлардан 46 хой хураган-наан, өшкү кадарчызы Навангын өшкү-дөри массалык-биле төрүп өгөлөөн, ажалла-дан хораан чүс чок. Хойжу Шожаан-оол эки өштүгү черде чазаны кылып өгөлөө болгон хойнун кыжы ажалгазын күш-тедирип турар.

Ийди-лаа болза колхозтун чер бүгү-зүндө шөө малын туруш байдалы чан-гыс аай-эвес. Илеринден тускайлаар үзө

четпөөн ажаллаар,